

Jón Steffensen prófessor Aldarafmæli

15. FEBRÚAR 2005 er liðin öld frá fæðingu Jóns Steffensen prófessors. Af því tilefni verður sett upp sýning í anddyri Þjóðarbókhliðu um líf hans og starf. Jón Steffensen var prófessor í líffærafræði og lífeðlisfræði við Háskóla Íslands. Einnig rak hann rannsóknarstofu í meinafræði 1937-1972.

Jón (1905-1991) og kona hans Kristín Björnsdóttir (1905-1972) gáfu bókasafn sitt Háskólabókasafni eftir sinn dag og einnig hús sitt að Aragötu 3. Gjöf Jóns og frú Kristínar er ætlað að efla rannsóknir á sögu íslenskra heilbrigðismála, enda er verðmætasti hluti bókasafns hans tengdur því sviði beint og óbeint.

Sýningin lýsir í máli og myndum starfi, einkalífi og áhugamálum Jóns. Auk bóka og handrita prýða margir skemmtilegir munir og myndir sýninguna. Þjóðminjasafn Íslands lánar gripi sem tengjast mannafræðirannsóknum Jóns, en hann sá um rannsóknir á mannaeinum fyrir Þjóðminjasafn og liggja eftir hann merk ritverk á því sviði.



Starfsfólk Þjóðdeildar sem borið hefur hitann og þungann af undirbúningi ráðstefnu og sýningar í tilefni af aldarafmæli Jóns Steffensen, frá vinstri: Jökull Sævarsson, Kristín Bragadóttir og Sigurður Örn Guðbjörnsson. Á myndina vantar Emíliu Sigmarsdóttur.

Jón Steffensen – Ritaskrá

- Inflúensufaraldur í Miðjarðarhéraði 1931. Læknablaðið 1932; 18: 57.
- Undersøgelse af den basofile substans i de røde blodlegemer og deres struktur med gallocyenin kromalun farvning. Hospitalstidende 1934; 269-83.
- Exanthema subitum. Læknablaðið 1934; 20: 131-3.
- Agranulocytosis. Læknablaðið 1934; 20: 161-5.
- Framtíðarspítalar á Íslandi. Læknablaðið 1935; 21: 23-5.
- Dystrophia musculorum progressiva juvenilis. Læknablaðið 1936; 22: 38-42.
- Beiträge zur Morphologie und Pathologie der roten Blutkörperchen. Folia Haematologica 1936; 54: 321-73.
- Veränderungen im Bau der Nucleoproteide beim Menschen während der Spermio-genese. Zugleich ein Beitrag zur Färbungstheorie. Zeitschrift für Zellforschung und Mikroskop. Anatomie 1936; 25: 565-82.
- Hvít blóðmynd við akútar infektionir. Læknablaðið 1938; 24: 113-24.
- Um blóðmælingar. Læknablaðið 1939; 25: 49-59.
- Nýjustu rannsóknir á aminósýrum. Læknablaðið 1939; 25: 78.
- Nýjustu rannsóknir á fitumeltingu. Læknablaðið 1939; 25: 79.
- Læknafjölgunin og lökustu læknahéruðin. Læknablaðið 1940; 26: 124-8.
- Kalciummagn rauðu blóðkornanna í manni og kalciumskipti milli blóðkorna og blóðvessa. Læknablaðið 1941; 27: 81-8.
- (Review.) Guðmundur Hannesson: Íslensk líffæraheiti. Læknablaðið 1941; 27: 137-8.
- Lokaðir kirtlar. Náttúrufræðingurinn 1942; 12: 15-23.
- Ný íslensk hjálmgasategund. Náttúrufræðingurinn 1943; 13: 48.
- Knoglerne fra Skeljastaðir i Þjórsárdalur. Forntida gárdar i Island. København 1943, 227-60.
- Þjórsdælir hinir fornu. Samtíð og saga II. Reykjavík 1943, 7-42.
- Aldur berklaveikinnar á Íslandi. Berklavörn 1943; 5: 19-20.
- Das Weisse Blutbild der Isländer. Greinar II. Reykjavík 1943, s. 123-45 (with Th. Skúlason).
- Blóðkornasökk. Heilbriggt líf 1945; 5: 19-26.
- Uppruni Íslendinga. Samtíð og saga III. Reykjavík 1946, 271-92.
- Rannsóknir á kirkjugarðinum í Hafnarrey sumarið 1945. Skírnir 1946; 120: 144-62.
- Notes on Craniometric Technique. Man 1948; 48: 157, 138-40.
- Guðmundur Hannesson. Láttinn háskólakennari. Árbók Háskóla Íslands 1946-1947. Reykjavík 1949, s. 80-90.
- Mannabein úr kumlategnum á Hafurbjarnastöðum. Árbók hins ísl. fornleifafélags 1943-48; 1949: 123-8.
- Um líkamshæð Íslendinga og orsakir til breytinga á henni. Læknablaðið 1950; 34: 127-44.
- Enn um eyðingu Þjórsárdals. Árbók hins ísl. fornleifafélags 1949-50; 1951: 63-72.
- Víkingar. Samtíð og saga V. Reykjavík 1951, 28-50.
- Nokkur atriði úr fornsögu Noregs. Samtíð og saga V. Reykjavík 1951, 112-22.
- Kuml hjá Surtsstöðum í Jökulsárhlið. Árbók hins ísl. fornleifafélags 1951-52; 1952: 76-80.
- Árni Pjetursson læknir. Læknablaðið 1953; 38: 25-6.
- (Review.) Bertil Lundmann. Umriss der Rassenkunde des Menchen in geschichtlicher Zeit. København 1952, Man 1953; 53: 121.
- Human hair pigment and hair colour. JRAI 1953; 82: 147-58.
- The physical anthropology and the Vikings. JRAI 1954; 83: 86-97.
- (Ed.) Guðmundur Hannesson. Alþjóðleg og íslensk líffæraheiti. 2nd ed., revised. Reykjavík 1956. XIV, 175 pp.
- Human hair pigment and hair colour. (Resumé) Actes du IVe Congrès International des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques 1954 s. 318.
- Bein Páls biskups Jónssonar. Skírnir 1957; 130: 172-86.
- Líkamsvöxtur og lífsafkoma Íslendinga. Saga 1958; 2: 280-308.
- Fæðuval. Heilbriggt líf 1958; 14: 6-15.
- Stature as a criterion of the nutritional level of Viking Age Icelanders. Third Viking Congress. Árbók hins ísl. fornleifafélags, fylgirit 1958; 39-51.
- Kumlafundur að Gilsárteigi í Eiðþingá. Árbók hins ísl. fornleifafélags 1959; 121-6.
- Ræningjadyssjar og Englendingabein. Árbók hins ísl. fornleifafélags 1959; 92-110.
- Gigtliðelser. KLNLM 1960; 5: 299.
- Bjarni Pálsson og samtíð hans. Andvari 1960; 85: 96-116.
- Læknanám Bjarna Pálssonar. Læknablaðið 1960; 44: 65-84.
- Lækningagýðjan Eir. Skírnir 1960; 134: 34-46.
- The physical anthropology of the Vikings. Summary from IIIe Congrès International des Sciences Anthropologiques et Ethnol. Bruxelles 1948, Tervuren 1960: 227.
- Vandkvæði í verknámi í líffærafræði og tillögur tilúrboða. Stúdentablaðið 1961; 39 (3): 12-3.
- Eir, lægekonstens gudinde. Nordisk Medicin 1961; 67: 356-9 og í Medicinhistorisk Ársbok 1962.
- Sögufregasta mynd ársins: (viðtal við Jón Steffensen prófessor). Kirkjuritid 1962; 28: 442-6.
- Þjóðminjasafn Íslands: nokkrar hugleiðingar í tilefni aldarafmælis þess. Árbók Hins íslenska fornleifafélags 1962: 5-11.
- (One of the editors.) Medicinhistorisk Ársbok 1962-1964, during which time he wrote »En hilsen fra Island«.
- Íslands folkemængde gennem tiderne. Medicinsk Forum 1963; 16: 129-52 og í Medicinhistorisk Ársbok 1964. (Johannes Nielsen, lecture given in Dansk Medicinshistorisk Selskap 7.1. 1963).
- Hvað er hægt að gera til að efla íslensk raunvísindi? Mbl. 19. 1. 1965.
- Læknanám og læknakennsla. Læknaneminn 1965; 18 (1): 16-20.
- Jón Steffensen sextugur. Caricatures by Gunnar Eyþórsson. Læknaneminn 1965; 18: 42-3.